

Prima pioner och skira löjtnantshjärtan

STORA TRÄDGÅRDAR och ståtliga växthus i all ära, men på gården bakom trähuslängan på Kristinegården kan man uppleva rara rabatter som speglar floran från förr. I anslutning till Arbetarbostadsmuseet har man nämligen anlagt en historisk rabatt med så kallade

torparväxter som trivs i vårt karga klimat. Här prunkar prydnadsväxter som bondpion, löjtnantshjärta, höstflox, borstnejlika, akleja, nunneört, stormhatt och många fler bedärmande blommor. Och samtidigt kan man besöka själva museet som speglar en era och livsstil som inte längre finns. Broschyr på rabatten finns på www.hel.fi/arbetarbostadsmuseet/vaxter.

FOTO: LEIF WECKSTRÖM

Svenskasidor

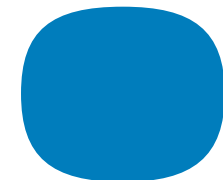

FOTO: LEIF WECKSTRÖM

”Man har alltid odlat på gården, och till en herrgård hör jordbruk.”

Majbestyr. Citybonden Jan Liesaho sätter 500 kilo potatis i hopp om att lyfta 3 000–4 000 kilo färskpotatis, kanske redan till midsommar.

HERTONÄS GÅRD

Citybonden sätter, sår och skördar

Gammalt kulturlandskap är åter odlingsmark. Citybonden **Jan Liesaho** brukar nu jorden i Hertonäs.

JAN LIESAHO rattar sin klassiker till traktor, en röd nästan 60 år gammal Massey Ferguson, över åkern som ligger granne med Degerö lågstadieskola. Han och hans assistenter, som är praktikanter och blivande trädgårdsmästare, arbetar i maj med att sätta cirka 500 kilo potatis.

”Om allt går väl ska vi skörda mellan 3 000 och 4 000 kilo färskpotatis senare i sommar”.

Liesaho är Tölöbon, statsveta-

ren och teater- samt kulturproducenten som sadlade om för några år sedan och utbildade sig till trädgårdsmästare. Han har arrenderat 1,6 hektar åker på Hertonäs gård och driver upp rotsaker som svartrot, havrerot, pepparrot, palsternacka, persiljerot och olika arter av lök som potatislök som ingen längre odlar. Också grönkål, mangold, bönor, squash och sparris ska frodas på området. Växthus för tomatplantor ingår, och örter som persilja och libbsticka.

Jordmånen är utmärkt, sandmorän blandad med bördig mylla och ledordet är ekologiska produkter.

”Fast det dröjer ett par tre år innan produkterna får betecknas som ekologiska”.

Intresset för att odla nyttoväxter har sin upprinnelse i odlingslotten på Nybondas i Nordsjö. Och en dag cyklade han genom Hertonäs gård, såg åkrarna och undrade varför ingen odlar och tog kontakt med markägaren, Svenska od-

lingens vänner i Helsingfors. Föreningen betecknar frågan om att få odla på området som en gåva från himlen.

”Man har alltid odlat på gården, och till en herrgård hör jordbruk”, säger Niklas Kullberg på föreningen. Herrgården har för övrigt anor i 1500-talets Hertonäs by.

Liesaho säljer och levererar främst till några helsingforsiska restauranger, som grannen Gamla kvarnen på Hertonäs gård och Nokka på Skatudden.

Han hoppas att skördarna hinner till så att han kan ha gårdsbutik för folk från grannkvarteren, och varför inte, från hela Helsingfors om allt går väl.

”Men så realist är jag att jag inte tror att intäkterna är tillräckliga så jag fortsätter med kultur- och teaterprojekt”, säger han.

ARBIS

Vatten på alla sätt och vis

VATTEN är en på jorden allmänt förekommande kemisk förening bestående av väte och syre, som är nödvändig för allt liv. Så prosaiskt definierar Wikipedia vår dagliga dryck, vatten som vi njuter av och behöver i många former. Vatten är bristvara på många håll, hos oss använder vi vatten i överflöd. Vatten är läsårets genomgående tema på Arbis och starten sker med vattendagen 10.9 september med allt från vattenmusik till föredrag av professor Mikael Hildén. Vat-

ten som tema ska också genomgå de flesta andra ämnen. Och så fortsätter Arbis att satsa på barn och unga samt familjer. Integration och invandring är andra viktiga teman. Mer om Arbis höst på I korthet-spalterna på nästa uppslag.

OBS:

Tidig anmälan till kurser

Arbis fortsätter med tidiga anmälningsdatum som startar 14 augusti. Då gäller det gymnasistik. 15.8 är anmälan till bild-

FOTO: LEIF WECKSTRÖM

konst och hantverk, 19.8 språk och 20.8 IT, matlagning, musik, samhälle, kultur, natur och

öppna uni-kurser. Och från kl. 10.00 gäller samtliga kurser. Terminen börjar 9.9.

I KORTHET

SOMMARSCENER MED KÅRA KLASSIKER

Sommarteatrarna i Nyland spelar upp klassiker. I Raseborg ger man Mio min Mio av Astrid Lindgren och spelperioden går från 27.6 till 4.8. Lurens i Kuggom satsar på den ljuva historien om Eliza Doolittle och Henry Higgins och musikalerna My Fair Lady går från 28.6 till 3.8. På Finns i Esbo kan man njuta av Thorbjörn Egners älskvärda flurer i pjäsen Folk och rövare i Kamomilla stad. Speltid 5,6–30.6.

KUNGENS SVÄRD PÅ SVEABORG

Och på Sveaborg går Kungens svärd, både ett äventyr och en föreställning som tar de unga tittarna på en tur genom det spännande historiska fästningslandskapet. På svenska alla fredagar kl. 12 (inte 24.6) mellan 14.6 och 9.8. Barn under 6 år endast i sällskap av vuxen, ta med ficklampa och bekväma skor!

UBÅTAR PÅ UNIK UTSTÄLLNING

Och om man en gång åker till Sveaborg för att följa med jakten på Kungens svärd så ska man passa på och besöka Sveaborgsmuseet där sommarens utställning bjuder på ett ovanligt tema, Ubåtar i Finland med unikt bildmaterial som inte visats tidigare. I år fyller ubåten Vesikko för övrigt 80 år.

ANNANSTANS MED MALIN KIVELÄ

Författaren Malin Kiveläs nya roman Annanstans är en släkthistoria med alla ingredienser från avsked och begära, möten och drömmar som gått i kras. Kivelä gästas Arbis bibliotek, På djupet 12.9 kl. 18.05.

SOFIA TORVALDS OM ÅTSTÖRNINGAR

Sofia Torvalds har skrivit ett viktigt verk, Hungrig – en bok om åtstörningar och föräldraskap och hon berättar om sin bok, sina insikter och sina tankar i ett samtal på Arbis. 19.9 kl. 18.05 i biblioteket.

SEGLING

Små jollar, snabba segelbåtar och så segelskeppen i Tall Ships Races.

FOTO: LEIF WECKSTRÖM

Sommar och segel. Optimistjollesegelarna representerar de minsta, Tall Ships Races de största.

Små jolleseglare och stolta skeppare

VATTNEN I HELSINGFORS sjuder i sommar av aktiviteter. Samtidigt som en av Finlands äldsta segelföreningar, Helsingfors segelsällskap, HSS firar 120 år med både aktiv juniorverksamhet och världsmästerskap i klassen 8mR anländer en av världens mest uppmärksammade maritima festivaler, Tall Ships Races Sandviken.

Någonstans ska grunden till intresset för att segla läggas, och där gör Nicke Borenus på HSS en insats. Han seglar själv i den snabba klassen 49:er men på vardagskvällarna åker han ut från basen på Skifferholmen med tio tolv 9-10-åringar hack i häl i var sin optimistjolle. De här barnen har redan seglat i några år och i som-

mar börjar de kappsegla på allvar.

”Det gäller att träna flitigt och få den rätta känslan för vind, vatten, segel och båt”, säger Borenus och blåser i visselpipan för att fånga gruppens uppmärksamhet. Han hojtar och pekar och så sätter optimistjollarna fart.

HSS har under de senaste sex sju åren satsat stort på barn och unga och driver i dag den största juniorverksamheten i hela Finland. För att få vara med krävs medlemsskap, men segelföreningen ställer upp med båt.

HSS kan också visa upp en av Europas största klassikerflotta, och till dem räknas 8mR som i sommar kappseglar om VM i vatten utanför Helsingfors. VM pågår 27.7–3.8.

Den största publikattraktionen blir ändå regattan och folkfestivalen Tall Ships Races. I början av juli kastar 114 stolta segelskepp loss från Århus i Danmark och styr stäven till Sandviken.

Tall Ships Races kretsar också kring musik och mat och allmänt glam vid Sandvikstorget, Sinebrychoffsparken, hamnbassängen och kajerna på Västra hamnen. Delar av Sandviken är avspärrad från trafik och rådet är; kom med kollektivtrafik, till fots eller på cykel. Skeppen ligger i Sandviken mellan 17 och 20 juli och fortsätter sedan till Riga i Lettland. Man räknar med en halv miljon besökare. Tall Ships Races är sommarens största evenemang.

Sköt om hälsan i sommar

HÄLSOSTATIONERNA har ändrade öppettider i sommar, sju av dem håller stängt mellan 24.6 och 26.7. Stängda är Jakobacka, Stensböle, Malmgård, Svedängen, Sockenbacka, Parkstad och Skomakarböle.

Minns att tfn 09 10023 fungerar dygnet runt när man behöver råd och info om hälsa, vård och sjukdom. Information om servicen inom social- och hälsovården på sommarvardagar kl. 8–16 på tfn 09 310 4400.

Femkantens, Munksnäs och Kvarnbäckens hälsostationer, som tar emot en hel del svenskspråkiga helsingforsare,

håller öppet som vanligt på vardagar kl. 8–16.

Inom rådgivningarna och tandvården gäller också kortare öppettider. Tidsbeställning till rådgivning vardagar kl. 8–13, tfn 09 310 55530, tandvården på tfn. 09 310 51400. Jouren för akut behov av tandvård under kvällar, veckoslut och helger på tfn. 09 3104 9999, social- och krisjourerna dygnet runt på 020 696006 respektive 09 310 44222. Hälsocentraljour på kvällar, veckoslut och helger Hartmanska sjukhuset i Mejlans samt Jorvs, Maria och Pejas sjukhus samt och Barn- och ungdomssjukhuset.

FOTO: LEIF WECKSTRÖM

ORDKONST FÖR SMÅFOLK

Lek med ord och ljud

Babypoesi är inte dikter om barn, utan ord och ljud för de allra minsta.

Anna Söderström leder baby-poesin i höst.

FOTO: LEIF WECKSTRÖM

Barntält. Lina Bondestamn har ritat figurerna i det nya tältet i sagorummet i Richardsgatans bibliotek där Anna Söderström välkomnar de allra minsta till babypoesi.

I KÄLLAREN på Richardsgatans bibliotek finns ett hemlighetsfullt rum som man inte råkar på utan att veta var det ligger. Det är litet och mysigt och till stämningen bidrar tältet som ramar in sagorummet.

Innanför tygsjok med figurer av illustratören **Linda Bondestam** sitter och ligger både större barn och de allra minsta, babyer som kommer för att njuta av ljud och ord tillsammans med andra småttningar och deras föräldrar.

”Man ser att barnen njuter av både bilder och dikter. Och föräldrarna njuter av samvaron, sällskapet och umgänget. Det känns bra att få dela sin vardag med andra som också är mitt uppe i ruljangsen med en baby”, säger **Anna Söderström** som från i höst leder Richardsgatans populära verksamhet babypoesi, som är avsedd för de

minsta, från nyfödda till ett och ett halvt år gamla barn.

Till programmet hör också musik och rörelse.

”Ibland blåser vi såpbubblor, ibland åstadkommer vi spännande ljud som rassel och prassel. Babypoesi är en kombination av dels förhandsplanerat program, dels improvisation som speglar sig den rådande stämningen i sagotältet. Men i början och slutet är programmet alltid det samma, babyerna känner igen och tycker om upprepning”.

Om inte annat så finns det böcker som man kan smaka och tugga på.

Richardsgatans bibliotek är den perfekta inkörsporten till böckernas underbara värld, och här finns också den största svenskspråkiga barnbokssamlingen i Helsingfors.

Från babystadiet kan barn och föräldrar sedan fortsätta med rimjam, som är verser och ordlekar för barn som redan kan och förstår åtminstone en del ord. Det står härliga till när barnen jammar till ramsor och rim. Målgruppen är barn upp till fem år, och rimjam byggs inte bara på ordlekar, utan också på rörelse och sång. I höst finns tre möjligheten att gå på rimjam: 2.10 är temat Hundar som blundar, 6.11 Höstlövens vinterfest och 4.12 Rönnbärets fantasiresa. Start kl. 17.30.

Och babypoesi då?

”Vi startar den 23 augusti och träffas varannan fredag kl. 10.30. Tio babyer med en eller två föräldrar ryms med”, säger Anna Söderström.

I KORTHET

SÅ FIRAR VI HELSINGFORSDAGEN

Den 12 juni sjuder hela stan av liv och nedan ett plock ur det gedigna programmet:

👉 På Annegården pågår blomgraffiti, där barn och unga får sätta fingret i myllan och plantera enligt en trädgårdsplan som Annegårdens egna unga har gjort upp. Alla ”trädgårdsarbetare” bjuds på saft.

👉 Villa Hagasund ställer till med hattpicknick på bakgården med nya vyer över alla nybyggen vid Tölövik. Det gäller att ta på sig sin allra finaste hatt.

👉 Olympiastadion håller öppet hus och lockar med specialpris för tur upp i Stadiontornet som når 72 meter ovan havsytan. Den som har höjdskräck kan ta sig ett varv på löpbanan, hoppa längd eller stöta kula.

👉 På Brobergsstranden kan man tävla i urbant mete kl. 18–20. Ta gärna eget metspö med.

👉 Slakthuset i Sörnäs bullar upp med delikatesser ur gatukök och allt avnjuts till tonerna av gatumusikanter.

👉 Gårdsbacka köpcentrum kastar loss med rockfestival med bland andra Jussi & The Boys.

👉 Åkerdag på Hertonäs gård. Citybonden Jan Liesaho berättar om jordbrukets glädje och mödor, om odling och trädgårdsarbete. Öppet hus på gården kl. 12–18. Läs mer om Liesaho på sidan 25.

👉 Observatoriet håller öppet hus kl. 12–20. Byggnaden är i sig magnifik och så speglar den en spännande vetenskap.

SAMBA OCH CENTRUMBIBLIOTEK

Före, under och efter Helsingforsdagen pågår också Helsingforsveckan med sambakarneval i innerstan, bluesfestival i Rönnbacka och så visar Norra Karelen upp landskapets bästa sida på Senatstorget. Den 14 juni avslöjas vinnaren i arkitekttävlingen om det nya centrumbiblioteket.

Mer info om alla evenemang på www.helsinkiviiko.fi, obs, också på svenska.